

Stockholm den 9 juni 2026

R-2026/0672

Till Finansdepartementet

Fi2026/00255

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 9 mars 2026 beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet Registrering av EES-medborgare (SOU 2026:9).

Sammanfattning

Sveriges advokatsamfund har granskat förslagen utifrån ett rättighets- och rättssäkerhetsperspektiv samt utifrån advokaters yrkeserfarenheter. Enligt Advokatsamfundet finns det risk för att förslagen i betänkandet medför bristande rättssäkerhet för den enskilde. Kravet på att EES-medborgare ska föreläggas att ansöka om registrering hos Migrationsverket skapar ett system med ”dubbel registrering”, vilket bland annat medför en betungande administrativ börda för den enskilde samt risk för motstridiga bedömningar av olika myndigheter i fråga om en persons uppehållsrätt. Advokatsamfundet avstyrker därför förslaget om registrering av EES-medborgare, av skäl som närmare framgår nedan.

Advokatsamfundet tillstyrker emellertid förslaget om att undantagsbestämmelsen i 8 kap. 6 a § andra stycket 5 utlänningslagen tas bort. Förändringen syftar till att svensk rätt ska vara förenligt med EU-rätten. Advokatsamfundet är dock kritiskt till att bestämmelsen föreslås ändras på så sätt att en utlänning ska uppmanas att *omedelbart* bege sig till en EU-stat där han eller hon har tillstånd att vistas, i stället för den nuvarande formuleringen att utlänningen uppmanas att *inom en skälig tid* bege sig till den andra EU-staten.

Synpunkter

Registrering av EES-medborgare

Utredningen föreslår att en EES-medborgare som har uppehållsrätt i Sverige ska vara skyldig att registrera sig hos Migrationsverket senast tre månader efter det att han eller hon har kommit till Sverige. Förslaget innebär även att de EES-medborgare som redan befinner sig i Sverige med uppehållsrätt ska omfattas av registreringskyldigheten.

Advokatsamfundet är av uppfattningen att utredningen inte i tillräcklig utsträckning kunnat belägga ett reellt behov av förslaget krav på registrering av EES-medborgare, särskilt med beaktande av att det registreringskrav som tidigare fanns i Sverige avskaffades år 2014.

Det framgår av betänkandet av det tidigare kravet på registrering av EES-medborgare togs bort med motiveringen att EU-kommissionen har ansett att det inte var förenligt med rörlighetsdirektivet att kräva att en unionsmedborgare både skulle registrera sig enligt utlänningslagen och folkbokföra sig enligt folkbokföringslagen. Regeringen bedömde att problematiken med två registreringsförfaranden skulle undanröjas om det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare togs bort. Mot bakgrund av vad Migrationsverket hade framfört, bedömdes det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare inte fylla något större behov. Eftersom det dessutom var tveksamt om kravet på dubbelregistrering var förenligt med rörlighetsdirektivet, föreslog regeringen att det särskilda registreringsförfarandet för EES-medborgare skulle tas bort.

Advokatsamfundet anser att de skäl som medförde att det tidigare registreringskravet togs bort alltså gör sig gällande, även med beaktande av betänkandets förslag att återinföra registreringskravet. Utredningen har, enligt Advokatsamfundets bedömning, inte presenterat ett tydligt, nödvändigt och proportionerligt behov av att återinföra ett registreringskrav för EES-medborgare.

Ett system med dubbla registreringsförfaranden medför en uppenbar risk för att olika myndigheter gör olika bedömningar av en persons uppehållsrätt. Migrationsverket ska göra en bedömning av persons uppehållsrätt utifrån utlänningslagen, medan Skatteverket ska göra en bedömning av en persons uppehållsrätt enligt folkbokföringslagen. Det finns därmed en risk för att en person av en myndighet anses ha uppehållsrätt, medan en annan myndighet bedömer att personen saknar

uppehållsrätt. Systemet med dubbla registreringsförfaranden brister därmed i rättssäkerhet för den enskilde, som ska kunna lita på att rättssystemet är förutsebart.

Redan idag gör Skatteverket en bedömning av en EES-medborgares uppehållsrätt i samband med att personen ansöker om att bli folkbokförd i Sverige. Att införa ytterligare krav på att EES-medborgaren även hos en annan myndighet ska registrera sin uppehållsrätt, får anses vara en betungande administrativ åtgärd för den enskilde. Nödvändigheten och proportionaliteten av ett sådant registreringskrav kan med fog ifrågasättas.

Därtill bedömer utredningen att EES-medborgaren kommer att behöva närvara vid två identitetskontroller hos de båda myndigheterna. Dessutom kommer själva kontrollen göras på samma kontor, dock vid olika tillfällen. Även detta förslags förenlighet med EU-rätten kan ifrågasättas, då denna arbetsmetod kan anses vara omständlig och onödig.

Av betänkandet framgår att rätten att röra sig fritt, etablera sig och vistas inom EU är själva kärnan av unionsmedborgarskapet och är en fördragsskyddad rättighet. I artikel 46 i FEUF fastslås att sådana administrativa förfaranden och administrativ praxis som skulle hindra den fria rörligheten för arbetstagare om de behövs, ska avvecklas. Myndigheternas arbetsmetoder får inte vara så omständliga och onödiga att de utgör hinder för den fria rörligheten. De formella krav som ställs på unionsmedborgare ska begränsas till vad som är absolut nödvändigt. Vidare är det grundläggande syftet med rörlighetsdirektivet att förenkla och underlätta för EES-medborgare att röra sig fritt inom EES-staternas territorium.

Advokatsamfundet ställer sig frågande till om förslaget i betänkandet, dvs. kravet på registrering av EES-medborgare, är förenligt med EU-rätten i enlighet med vad som framgår ovan. Ett system med ett dubbelt registreringsförfarande kan inte anses förenkla eller underlätta för EES-medborgare att röra sig fritt inom EES-staternas territorium. Ett sådant system medför snarare en uppenbar risk för ett försvårande för EES-medborgare att nyttja den fria rörligheten.

För det fall det anses föreligga brister i folkbokföringen av EES-medborgare borde bristerna i stället tas omhand genom förändringar i det regelverket, så att ett system med dubbla registreringsförfaranden undviks.

Mot bakgrund av ovannämnda skäl avstyrker Advokatsamfundet betänkandets förslag att det ska införas ett krav på registrering av EES-medborgare genom ett system med dubbla registreringsförfarande.

Uppmaning till självmant återvändande för tredjelandsmedborgare med tillstånd att vistas i ett annat EU-land

Utredningen föreslår vissa ändringar i bestämmelsen i 8 kap. 6 a § utlänningslagen. Den föreslagna förändringen innebär att undantaget i andra stycket 5, om att en uppmaning inte behöver lämnas för det fall det bedöms sannolikt att utlänningen inte skulle följa en uppmaning att frivilligt resa till den andra EU-staten, ska tas bort. Bakgrunden till förslaget är att EU-domstolen har uttalat att ett sådant undantag inte är förenligt med artikel 6.2 i återvändandedirektivet. I den nuvarande bestämmelsen i 8 kap. 6 a § UtL anges att utlänningen ska uppmanas att *inom en skälig tid* bege sig till den andra EU-staten. För att förtydliga vad som åligger den enskilde föreslår utredningen att bestämmelsen ska ändras, så att den enskilde uppmanas att *omedelbart* bege sig till den EU-stat där han eller hon har tillstånd att vistas. Uttrycket ”omedelbart” bedöms enligt utredningen vara mer i överensstämmelse med lydelsen i artikel 6.2 i återvändandedirektivet.

Advokatsamfundet ställer sig i och för sig positivt till att undantaget i andra stycket 5 tas bort, så att svensk rätt är i överensstämmelse med EU-rätten. Advokatsamfundet avstyrker dock förslaget om att ändra formuleringen *inom en skälig tid* till *omedelbart*. Av den svenska översättningen av artikel 6.2 i återvändandedirektivet framgår att tredjelandsmedborgare som vistas olagligt på en medlemsstats territorium och som innehar ett giltigt uppehållstillstånd eller någon annan typ av tillstånd som ger rätt till vistelse utfärdad av en annan medlemsstat, *ofördröjligen* ska bege sig till den medlemsstatens territorium. Advokatsamfundet delar därför inte utredningens bedömning att uttrycket *omedelbart* är mer överensstämmelse med lydelsen i artikel 6.2 i återvändandedirektivet.

Advokatsamfundet anser även att det kan ifrågasättas om det är proportionerligt med ett krav på att omedelbart bege sig till den andra EU-staten. Den enskilde får anses ha ett behov av att kunna planera sitt återvändande utifrån nödvändiga praktiska åtgärder. Den enskildes bör ges skäligt rådrum att avsluta sina eventuella åtaganden i Sverige. Med anledning av att personen i fråga har tillstånd att vistas i en annan EES-

stat kan även nödvändigheten i att personen föreläggs att *omedelbart* bege sig till den andra EU-staten ifrågasättas.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander